

Carta de les Arts a l'Educació

**Fòrum
Arts
Educació**

PRESENTACIÓ DE LA CARTA DE LES ARTS A L'EDUCACIÓ

Les polítiques culturals, amb el seus mòbils bàsics de democratització i d'apoderament ciutadà respecte de les arts, han topat reiteradament amb dos sostres baixos de difícil superació: el sostre baix dels públics de la cultura i el sostre baix de la ciutadania culturalment activa i capaç d'expressar-se artísticament. En l'origen d'aquestes limitacions, entre altres motius, destaca el dèficit en la sensibilització i l'alfabetització artística de la població, una comesa que hauria de situar-se sobretot en l'educació primerenca i en l'educació obligatòria i universal, al costat dels altres aprenentatges bàsics. En aliança, per descomptat, entre els centres educatius i els agents culturals i artístics de la comunitat, unes aliances socials que avui es fan imprescindibles per a l'educació en el seu conjunt.

Des d'aquesta perspectiva, el **Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (CoNCA)**, la tardor del 2019, va obrir converses amb interlocutors diversos i va constatar la proliferació d'experiències innovadores de cap a cap del país i alhora la poca interconnexió que hi havia entre elles, així com la insuficiència de les polítiques al seu favor i la poca complementaritat entre les diverses administracions. De resultes d'això, el **CoNCA** es va proposar la convocatòria del **1r Fòrum de les Arts a l'Educació**, com a espai de posada en comú, on interconnectar projectes i fer xarxa; també com a espai de posada en valor de la cruïlla arts/educació, de cara a l'opinió pública i a la cultura de govern; i, encara, com a espai des d'on incidir en les polítiques de govern dels diversos nivells.

Per començar, i en col·laboració amb la **Fundació Interarts**, el **CoNCA** va proposar al **Departament d'Educació** la convocatòria conjunta d'un **Seminari de models comparats sobre les arts a l'educació**, que es va desenvolupar entre el desembre de 2020 i el setembre de 2021, amb la participació d'una trentena d'especialistes i de quatre ponents reconeguts d'Àustria, Alemanya, Finlàndia i el Regne Unit. En van resultar les quatre ponències escrites i les relatories de les sessions corresponents.

Acte seguit, el setembre de 2021, el **CoNCA** va constituir el **Grup Motor del Fòrum**, amb la participació d'experts i expertes, que va posar en marxa tres **focus groups** integrats per una quarantena més d'especialistes, que van aprofundir en les raons de les arts a l'educació, en els models d'actuació en curs i en la formació de formadors. En van resultar les tres relatories corresponents.

Finalment, el gener de 2022, el **CoNCA** constituïa el **Consell Rector del Fòrum**, format per tres departaments del Govern (Educació, Cultura, Universitats), les quatre Diputacions (Barcelona, Tarragona, Girona i Lleida), les dues associacions municipalistes (Federació de Municipis de Catalunya-FMC i Associació Catalana de Municipis-ACM), l'Ajuntament de Barcelona, la Coordinadora de Fundacions, la Fundació Interarts i la Fundació Jaume Bofill. Aquest **Consell** ha estat el marc de la corresponsabilitat i la interlocució amb les diverses administracions, de cara a l'establiment progressiu de compromisos sobre les polítiques que cal realitzar. El **Fòrum** recull el sediment de tot aquest procés previ de reflexió i d'elaboració. Un procés que, al seu torn, és deutor de processos anteriors endegats per subjectes diversos.

El **Fòrum de les Arts a l'Educació**, però, a més de ser la culminació del procés seguit i dels seus antecedents, vol ser sobretot un inici, una porta que doni pas a una nova etapa. No vol ser un esdeveniment vistós i efímer, un castell de focs, sinó que vol ser un factor de continuïtat, capaç d'alimentar una actuació permanent, un avenç progressiu, a partir de la cooperació entre les diverses administracions, cadascuna des de la seva especificitat, al servei d'objectius acordats. Per això, el **Fòrum** dona a llum aquesta **Carta de les Arts a l'Educació**, que conté una declaració de principis, una compilació de recomanacions fruit del trajecte d'elaboració seguit i dels treballs del propi **Fòrum**, així com uns primers compromisos adoptats per les administracions a la cloenda del **Fòrum**. El **CoNCA** es compromet a impulsar l'aplicació progressiva de la **Carta**, de la mà del **Consell Rector del Fòrum**, i a convocar biennalment edicions successives del **Fòrum**, destinades a fer balanç, aprofundir plantejaments i actualitzar objectius.

Carta de les Arts a l'Educació

L'educació en les arts, condició del dret de la ciutadania a la cultura

1r Fòrum de les Arts a l'Educació, 1 i 2 d'abril de 2022

DECLARACIÓ

Els humans tenim dret a la cultura i a l'art. Es tracta d'un dret fonamental, vinculat a l'alta capacitat de llenguatge simbòlic que ens caracteritza com a espècie, on es recolzen el nostre coneixement, el nostre potencial transformador i la nostra facultat de discerniment ètic. **No poder exercir aquest dret coarta el desenvolupament personal i constitueix un factor greu d'exclusió social.**

L'educació en les arts és condició necessària del dret dels humans a la cultura. Les claus per gaudir de les arts, per copsar-les críticament, per practicar-les s'han d'adquirir conjuntament amb els altres aprenentatges bàsics, essencials per al desenvolupament d'una vida de ple dret: els aprenentatges que tenen lloc en **les edats de l'educació primerenca i obligatòria.** Perquè es tracta de **les edats en què es conformen els circuits cognitius i sensibles bàsics de la persona.** I perquè només en aquestes edats, particularment en l'educació obligatòria, es pot garantir una **capacitació universal de la ciutadania, sense exclusions.** Els sostres baixos existents en la pràctica artística ciutadana i en els públics de la cultura posen de manifest els déficits que arrosseguem en aquesta qüestió i la magnitud de l'exclusió que comporten. Les arts, la imaginació, l'expressivitat i la creativitat, d'altra banda, són cada dia més inexcusables i determinants en el **desenvolupament de les trajectòries personals, acadèmiques i professionals.**

Tenim **dues formes de coneixement:** la que ens procura la ciència, que persegueix «la intel·ligibilitat del món material», i la que ens procura l'art, que persegueix «la comunicabilitat de les complexitats intangibles».¹ Són dues maneres d'aproximar-nos a la realitat: l'una, basada en **la raó i el pensament lògic** (i en aquest sentit inclou també la filosofia i les humanitats), de progressió lenta i contrastada, que ha donat lloc al vast desenvolupament científic i tècnic dels humans; i l'altra, basada en **la sensibilitat estètica i la intuïció subjectiva** (relacionada sovint amb les interrogacions bàsiques de la filosofia), capaç de capbussar-nos en l'inconscient recòndit i capaç de fer-nos volar, de fer-nos percebre i inventar universos inèdits.

Els avenços tecnològics han permès l'observació del cervell en funcionament i el desenvolupament de la neurociència, que ha vingut a coincidir amb allò que la innovació pedagògica havia posat de manifest: que l'emoció, la imaginació i la creativitat són fonamentals per a tot aprenentatge i que, per aquesta raó, les arts esdevenen facilitadores d'altres aprenentatges. **Les arts estimulen el desenvolupament cognitiu, emocional i relacional de la persona.**

Des del coneixement pedagògic es posa cada vegada més l'accent en la necessitat de transitar de l'escola isolada a les aliances amb la comunitat, de les matèries curriculars soltes a **l'educació per competències,** mitjançant projectes transversals; projectes interdisciplinaris, basats en la descoberta i l'experimentació. La **Relatoria especial de les Nacions Unides sobre el dret a l'educació**² diu: «La interdisciplinarietat en el si de l'educació, des de l'edat més primerenca, afavoreix la comprensió del món que ens envolta». En aquest marc, les arts estan cridades a jugar-hi un paper important, si no catalitzador. I és que les arts hi aporten, no tan sols la seva condició de **llenguatges estètics,** sinó també la seva condició d'**eines per a la formació integral de la persona,** per a l'autoreconeixement en el grup, per al reconeixement de

l'altre i la inclusió, per a la gestió de les emocions, per a l'expressivitat i la creativitat. La **Relatoria especial de les Nacions Unides sobre els drets culturals**³ afirma: «El poder transformador de l'art i la cultura radica en la naturalesa de l'experiència estètica, que lliga les facultats cognitives amb els sentits i les emocions; i crea, d'aquesta manera, unes plataformes que brinden moltes possibilitats d'aprendre, reflexionar, experimentar i acceptar la complexitat».

El darrer informe de la **UNESCO, Reimaginem junts els nostres futurs: un nou contracte social per a l'educació**,⁴ assenyala que per fer front als reptes contemporanis és molt important treballar la imaginació, el judici crític i la construcció de possibilitats a través de l'educació artística, i afegeix: «L'educació en les arts –música, drama, dansa, disseny, arts visuals, literatura, poesia i més– pot expandir en gran mesura les capacitats dels estudiants per **dominar habilitats complexes** i pot donar suport a l'**aprenentatge social i emocional**».

El paper de les arts en l'adquisició de competències per a la vida dels joves del segle XXI ha estat àmpliament reconegut per la **Unió Europea**. La Comissió Europea va proposar una Agenda Europea per a la Cultura que va ser aprovada pel Consell de la Unió Europea el 2007 i que proclama el valor de l'educació artística en el desenvolupament de la creativitat. D'altra banda, el marc estratègic de la Unió Europea per a la cooperació en matèria d'educació i formació destaca, per a la pròxima dècada, la **importància de les competències transversals clau, entre les quals hi ha la sensibilitat cultural i la creativitat**.

L'informe **Reset. Crida per reactivar el país**,⁵ de 2022, diu: «Cal dotar de les eines necessàries la comunitat educativa per tal d'**incorporar a l'escola projectes i propostes vivencials i significatius d'educació artística**, que permetin connectar l'alumnat amb la cultura. En aquest sentit, cal generar i potenciar connexions amb els artistes per tal que, alhora, actuïn i generin connexions al seu voltant. Aquesta acció és especialment important durant l'educació primària i pot actuar com un motor potenciador del coneixement interdisciplinari tot connectant l'art amb la geografia, la sociologia, la poesia, la política i les ciències». I afegeix: «**No podem limitar els aprenentatges humanístics i artístics a les hores no lectives**, a les quals només tenen accés els qui disposen de mitjans suficients, ni només en mans de centres especialitzats. L'educació artística és un dret universal que garanteix l'accés universal a la pràctica artística».

Per tot això, el **1r Fòrum de les Arts a l'Educació**, en cloure les seves sessions i, amb elles, el procés de reflexió i elaboració que les han precedit, fa pública la Carta de les Arts a l'Educació, amb la següent compilació de **Recomanacions**. Aquestes estan destinades sobretot a incidir en les polítiques de govern de les diverses administracions, en favor d'una presència més àmplia i una millor qualitat de les arts en l'educació obligatòria i també en favor de la incorporació de la mirada Educació 360 i de l'educació al llarg de la vida. Amb aquesta finalitat, es **propugna la consecució d'uns acords** que donin lloc a **un pla nacional sobre aquesta qüestió, al qual contribueixin cooperativament totes les administracions, cadascuna des del marc competencial que li és propi**.

D'altra banda, el **Fòrum** es congratula dels primers **compromisos** assolits per les administracions en la direcció assenyalada per les **Recomanacions** i que es ressenyaran al final d'aquesta **Carta**. Aquests compromisos constitueixen un primer esglaó que és significatiu d'una voluntat política compartida i que ha de donar lloc a una progressió d'actuacions en el temps. El **Consell Rector del Fòrum** i la seva **Comissió permanent**, constituïda pel **CoNCA**, faran el seguiment i l'impuls del camí que ara s'obre i convocaran biennalment les **successives edicions del Fòrum**, per tal de fer balanç, aprofundir en tot allò que calgui i actualitzar plantejaments i objectius.

Barcelona, 2 d'abril de 2022

(1) Wagensberg, Jorge. *Ideas sobre la complejidad del mundo*. Barcelona: Tusquets, 1985.

(2) Informe de la Relatora especial de Nacions Unides sobre el dret a l'educació: *Dret a l'educació: les dimensions culturals del dret a l'educació o el dret a l'educació com a dret cultural*, 2021, II.10 (A/HRC/47/32).

<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G21/089/50/PDF/G2108950.pdf?OpenElement>

(3) Informe de la Relatora especial de Nacions Unides sobre els drets culturals, 2018, I.3 (A/HRC/37/55), <https://www.refworld.org/es/pdfid/5c65e2cd4.pdf>

(4) Informe *Reimaginant el nostre futur junts. Un nou contracte social per a l'educació* de la UNESCO, 2022, (p.73) <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379707.locale=en>

(5) Acció 1.7 de l'informe *Reset. Crida per reactivar el país*, 2022, encarregat per la Presidència de la Generalitat a un grup de treball format per «incorporar talent dels diversos àmbits i disciplines [...], en la definició de polítiques orientades a garantir la competitivitat i el desenvolupament del país en els escenaris futurs».

https://presidencia.gencat.cat/ca/ambits_d_actuacio/catalunya-2022/

RECOMANACIONS

Som en temps de transicions, amb un increment inèdit de la complexitat i de les conseqüents incerteses. La revolució tecnològica i les grans migracions, acompanyades de les emergències pel canvi climàtic i per la irrupció de la pandèmia, són factors que estan introduint canvis decisius a les nostres societats, obrint les portes a grans i noves possibilitats i també a grans i nous perills. En aquest context, el paper de l'educació es troba en plena mutació i demana un esforç extraordinari. El clos del centre educatiu ja no basta. S'obre camí una educació en aliança permanent entre els tres factors educatius de proximitat: el centre educatiu, les famílies i els agents socials de la comunitat. De la seva mà, prenen cos línies diverses d'innovació pedagògica, entre les quals hi ha el paper creixent de les arts com a factor clau de desenvolupament integral de la persona. En aquesta direcció, estan guanyant un lloc central les aliances entre els centres educatius i els agents artísticoculturals de la comunitat, dos camps d'activitat pública fonamentals, que responen a drets inalienables de la persona: el dret a l'educació i el dret a la cultura. Dos camps que tanmateix arrosseguen greus déficits que cal superar.

Les arts a l'educació, com totes les línies d'innovació pedagògica, es ressenten especialment dels déficits que afecten el sistema educatiu: una precarietat que ve de lluny, malgrat els esforços de millora, amb ràtios massa elevades que impedeixen establir espais d'aprenentatge adients, amb la integració de la dimensió emocional, i la repercussió que això té en l'assoliment de competències, sobretot en un context social de complexitat creixent. Els canvis curriculars, per si mateixos, no ho resolen. És fonamental el disseny i rodatge de nous models, però cal una despesa educativa que se situï en una proporció més elevada respecte de la despesa general de govern, que assoleixi almenys el nivell dels governs autonòmics que van per davant: País Basc 24,25 % (1390 euros/habitant), Andalusia 23,56 % (993 euros/habitant), País Valencià 21,22 % (1091 euros/habitant), Catalunya 17,52 % (880 euros/habitant).

D'altra banda, la interrupció de la programació artística produïda per la pandèmia ha posat dramàticament de manifest la inadequació de les previsions del règim general (social, laboral, fiscal, etc.) per donar resposta a la singularitat de la professió artística. La intermitència de l'activitat artística és el factor diferencial per excel·lència, sense que hi hagi un règim específic que s'hi adapti i que empari els professionals de les arts. Això té atrapat els artistes en una situació de precarietat endèmica. Assolir el 2 % cultural és una fita important per situar-nos en els estàndards europeus i donar resposta a aquesta i altres necessitats culturals bàsiques, però no tan sols això. El conjunt de mesures necessàries per donar-hi resposta és el que n'hem denominat Estatut de l'Artista, propugnat de fa anys pel CoNCA, i avui objecte d'una elaboració intensiva per part de les administracions (sobretot el govern de l'Estat, que és qui disposa de la major part de competències implicades). Això sembla anunciar algunes solucions en un termini breu de temps. El camp educatiu és una via important d'estabilització professional per als artistes –més enllà de l'actuació pròpiament artística, sempre intermitent–, com ho són el conjunt de camps en què és aplicable el coneixement adquirit pels graduats i graduades en arts: l'educació professionalitzadora (FP i Superior), l'educació primària i secundària, l'acció comunitària, amb les dinàmiques inclusives i d'estructuració social, les teràpies motores, psicològiques i psiquiàtriques, la gestió de dinàmiques grupals, associatives o empresarials, etc.

L'experiència artística i l'educació que s'hi associa són fonamentals en la vida de les persones, per a la consecució del seu dret d'accés a la cultura, per al desenvolupament de les seves capacitats cognitives, emocionals i creatives, a l'escola i l'institut en primer lloc, i també fora d'horaris lectius i al llarg de tota la vida. Cal que aquesta dimensió estigui present en els tres agents educatius bàsics, esdevenint objecte d'una acció mancomunada entre ells: l'escola i l'institut, les famílies, els agents artísticoculturals de la comunitat. L'articulació d'aquest triangle ha de tenir efectes decisius en cada persona, en la seva capacitació per al gaudi crític de les arts i per a la pràctica artística, generant alhora una dinàmica cultural d'ampli abast en el conjunt de la població.

pament de les seves capacitats cognitives, emocionals i creatives, a l'escola i l'institut en primer lloc, i també fora d'horaris lectius i al llarg de tota la vida. Cal que aquesta dimensió estigui present en els tres agents educatius bàsics, esdevenint objecte d'una acció mancomunada entre ells: l'escola i l'institut, les famílies, els agents artísticoculturals de la comunitat. L'articulació d'aquest triangle ha de tenir efectes decisius en cada persona, en la seva capacitació per al gaudi crític de les arts i per a la pràctica artística, generant alhora una dinàmica cultural d'ampli abast en el conjunt de la població.

Organització del document

El Fòrum de les Arts a l'Educació ha abundat en aquestes consideracions, ha diagnosticat problemes, ha imaginat vies de solució i ha formulat propostes sobre les polítiques a fer per avançar. Tot plegat ha donat lloc a un seguit de recomanacions, adreçades sobretot a les administracions. Aquestes recomanacions, que han estat agrupades en sis blocs de continguts, per tal de facilitar-ne la lectura, aspiren a ser objecte del compromís de les administracions –ja manifestat en el propi Fòrum– i a traduir-se en actuacions concretes, degudament programades.

Els sis blocs de continguts són els següents:

- I. Recursos i condicions legals**
- II. Formació**
- III. Educació inclusiva, equitativa i intercultural**
- IV. Canvis organitzatius, funcionals i culturals dels centres**
- V. Seguiment, coneixement i recerca**
- VI. Cooperació entre les administracions**

I. RECURSOS I CONDICIONS LEGALS

Recursos econòmics i condicions professionals necessaris per articular el procés de millora artisticoeducatiu.

1. Establir, en el marc de la política educativa, **una línia de finançament específica per als projectes de centre que incorporen les arts de manera substancial, en aliança amb agents artísticoculturals de la comunitat** (escoles de les arts, museus, festivals artístics, artistes, entitats especialitzades...). Cal oferir línies d'ajut en aquesta direcció, com ja s'ha començat a fer en sentit invers, des de la política cultural (Departament de Cultura), per a ajuntaments i entitats que impulsen la incorporació de les arts als centres educatius, tal com fan tants ajuntaments des de fa anys.
2. **Impulsar el desenvolupament de l'Estatut de l'Artista en el seu vessant educatiu**, propiciant i normalitzant les **noves vies professionalitzadores que s'hi dibuixen per als artistes**. El procés obert, amb la creació d'una comissió interministerial al respecte a nivell estatal i amb la creació del cens d'artistes de Catalunya, és una oportunitat que cal aprofitar i fer avançar.
3. Regular un **marc jurídic/laboral dels artistes que actuen o han d'actuar als centres educatius** i preveure **recursos estructurals** que permetin establir les seves contractacions en el marc de les aliances artisticoeducatives.
4. **Fer atenció als contextos de l'alumnat**, particularment a aquells contextos socials amb una relació més episòdica o tòpica amb la cultura i les arts. És bàsic per a l'**equitat educativa**. Una actuació descontextualitzada podria donar lloc a situacions d'exclusió. **Assignar els recursos en funció del context**, amb un més alt esforç en els contextos més vulnerables, que pateixen segregació escolar i que acullen infants i joves amb NEE.

II. FORMACIÓ

Formació inicial dels diversos perfils professionals que intervenen a l'educació en les arts (mestres, professors, artistes i mediadors), línies per a la seva formació permanent i línies de revisió del currículum de l'educació obligatòria.

5. Incorporar, prescriptivament, **més presència artística en la formació inicial de mestres** (generalistes), a través de projectes d'hibridació artística i de transversalitat de les arts.
6. **Revisar les mencions artístiques per a la formació d'especialistes**, recuperant hores en el pla d'estudis i incorporant un enfocament artístic molt més interdisciplinari i híbrid.
7. Incorporar les **arts cinematogràfiques, audiovisuals i digitals** dins de la **menció d'Educació Visual i Plàstica dels graus d'Educació**, i fer el mateix amb les arts escèniques (teatre, dansa i circ) respecte de la menció de música tot incorporant obligatòriament ambdues mencions a l'oferta (ara, només hi figura la Música).
8. Repensar les **condicions d'accés a les mencions artístiques**, per tal que els i les mestres especialistes que les cursin tinguin l'**expertesa artística suficient** per poder assolir les competències docents i artístiques necessàries per esdevenir professionals qualificats i qualificades.
9. **Incloure totes les arts al currículum de les diverses etapes de l'ensenyament obligatori**. Cada art, a més de comportar un llenguatge artístic específic, és porta-

dor d'eines singulars, útils per a facetes diferents en la formació integral de la persona i que, si són negligides, priven l'educació d'uns recursos valuosos.

10. Incloure totes les especialitats artístiques en l'oferta curricular de l'educació secundària i en el **cos del professorat de secundària** i crear, en conseqüència, les corresponents **especialitats artístiques del màster de Formació del Professorat de Secundària**. Això ha de permetre canalitzar graduats i graduades en les diverses arts cap a la docència. I ha de fer possible **acabar amb l'exclusió dels graduats i graduades en algunes arts**, entre les quals el cas extrem de l'**art dramàtic** i de la **dansa**, mentre la branca en qüestió de l'ESO i el batxillerat escènic són **impartits per professorat d'altres especialitats** (Educació Física, Literatura i Música), cosa que suposa **un greu perjudici per a la qualitat d'aquests ensenyaments**.

11. Establir l'equivalència de les especialitats de Pedagogia dels graus en Música i Dansa (els únics que les inclouen) respecte del **màster en Formació del Professorat**.

12. Incorporar itineraris de pedagogia als graus que no inclouen especialitat de Pedagogia, amb l'objectiu de crear uns coneixements pedagògics previs a les posteriors especialitzacions, del màster de Formació del Professorat o dels màsters de Pedagogia que puguin desenvolupar-se des de cada art.

13. El màster de Formació del Professorat de Secundària no té prou en compte la realitat dels centres educatius. Caldria complementar la part conceptual que hi abunda amb un **coneixement més aplicat**, referit a la realitat concreta i a casos pràctics.

14. Autoritzar els centres d'ensenyaments artístics superiors, on hi el coneixement artístic i pedagògic especialitzat, **a impartir el màster de Formació del Professorat de Secundària referit a les corresponents especialitats artístiques**.

15. Elaborar un pla de treball conjunt, per part de les universitats i de les escoles d'ensenyaments artístics superiors, per tal d'articular els canvis necessaris en els plans d'estudis del **grau en Educació Infantil i Primària** com del **màster del Professorat de Secundària**.

16. Cal que tant l'administració educativa com les facultats universitàries d'educació comptin amb el coneixement de les escoles d'ensenyaments superiors artístics i de les facultats universitàries de les arts -i, especialment, amb el coneixement de les **especialitats de Pedagogia dels graus en Música i Dansa i dels màsters o post-graus de Pedagogia de les altres arts**- , en els **processos d'elaboració curricular i metodològica dels successius ensenyaments artístics**, des dels 0-3 anys, l'educació obligatòria i el batxillerat artístic fins al màster de Formació del Professorat de Secundària, passant pels cicles mitjans i superiors de formació professional.

17. Harmonitzar les competències i habilitats assolides en el grau d'Educació Primària i en el màster de Formació del Professorat **amb la capacitat demandada a les oposicions** per accedir a places de centres de titularitat pública.

18. Replicar en altres punts del territori els centres de recursos artístics com el que existeix a Barcelona (Centre de Recursos Artístics de Barcelona dins del Centre de Recursos Pedagògics). I fer que, com a Barcelona, cada final de curs es faciliti als centres educatius un **catàleg de recursos artísticopedagògics** per al curs següent.

19. Donar suport al projecte de Centre de Formació del Professorat Artístic (una mena d'ICE referit a les arts), que impulsa el **Campus de les Arts** de la Universitat de

Barcelona, en conveni amb les escoles d'ensenyaments artístics superiors i amb les altres universitats.

20.Elaborar un **programa general de formació continuada en Educació Artística** o definir **plans de formació continuada dels docents en l'àmbit artístic**, amb ubicacions accessibles **des de tot el territori** i que contemplin la **formació en xarxa**. Preveure i cobrir les necessitats dels docents al respecte.

21. Estudiar la **creació d'unes «residències educatives» equivalents a les que existeixen en altres camps** (MIR-medicina, FIR-farmàcia, BIR-biologia...), que contribueixin a la **millora professional de mestres i professorat**. Els estudiants reben el suport valuós que comporta poder estar uns anys en residència, al costat de professionals experimentats que els acompanyen. També en el camp educatiu caldria una formació amb una **mentoria** que ajudés a guanyar confiança i experiència al jove professional.

22. Estudiar vies de suport i impuls a la **mobilització cultural dels docents** (participació cultural, assistència a esdeveniments culturals, etc.), entesa com la manera de mantenir el cultiu personal i professional que tot docent necessita per no estancar-se, per repensar-se i per innovar en la seva acció educativa.

23. Definir els **requisits, criteris de valoració i procediments d'accés dels artistes i altres agents externs al sistema educatiu**, amb la màxima transparència i amb el degut rigor pedagògic.

24. Establir un **sistema d'acreditació de la competència pedagògica dels subjectes artístics** (persones, grups, entitats) que hagin d'intervenir en els centres educatius, sobre la base d'**estudis realitzats** (especialitats o màsters i postgraus de pedagogia artística), de **registres existents** (escoles de música i dansa autoritzades) o d'**experiència verificable**.

25. Estructurar un sistema d'estudis superiors amb «**passarel·les**» **entre els graus d'Educació i els graus artístics** (particularment, les seves especialitats de Pedagogia), i amb flexibilitat perquè els alumnes puguin construir itineraris personalitzats, en funció de les seves aptituds i necessitats, propiciant així la millor capacitació dels docents.

26. Establir la formació professionalitzadora adient per a la figura emergent del **mediador o mediadora artisticoeducatiu o mediador comunitari**. Considerar la possibilitat de crear un **cicle de grau superior de formació professional de Mediació Artísticoeducativa o Mediació Comunitària**.

27. Incorporar, en la formació dels **màsters de Gestió Cultural**, continguts específics sobre **gestió cultural en contextos educatius** i sobre **la figura dels educadors i mediadors**. Cal que la formació dels responsables dels equipaments i serveis culturals prevegi el coneixement adequat per desenvolupar els corresponents serveis pedagògics i per a la seva implicació en l'activitat artística dels centres educatius.

III. EDUCACIÓ INCLUSIVA, EQUITATIVA I INTERCULTURAL

Accions necessàries per aconseguir un avenç real en l'assoliment d'una educació inclusiva i amb perspectiva intercultural, amb el compliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible 2030 (ODS 4,10 i 11) i dels Drets Culturals.

28. Garantir l'educació artística en **tots els nivells d'educació obligatòria**.

29. Garantir l'educació artística en les **etapes d'educació infantil (0-6 anys)**.

30. Garantir l'accés a l'educació artística dels infants i joves de les **unitats d'escolarització compartida, centres socioeducatius, centres oberts, etc.**

31. Vincular les dinàmiques educatives formals amb les dinàmiques educatives que s'ubiquen **fora de l'horari escolar** i amb la **formació al llarg de la vida**, garantint que, també en aquests àmbits, hi hagi **una oferta no discriminatòria**. Garantir l'accés a les pràctiques, experiències i creació artística dins i fora dels centres educatius de règim general, per a tot l'alumnat, creant **ponts dins-fora**.

32. Assegurar que, en l'**oferta fora escola**, hi hagi arreu una **presència suficient** de formació artística i que sigui **asequible a tot l'alumnat**. Les escoles i centres municipals de les arts són eines fonamentals, estratègiques, en aquesta direcció. En aquest sentit, s'apunta la pertinència de fomentar **centres pluriartístics a tot el territori**.

33. Mobilitzar la **inclusió i participació de les famílies a la vida i projectes dels centres**, per tal d'avançar en la creació de condicions i processos que incorporin la mirada inclusiva i intercultural necessàries per aconseguir una millora significativa en l'equitat educativa i social.

34. Impulsar **polítiques de desenvolupament cultural comunitari**, aprofitar el **teixit cultural i social** de cada barri i territori (o ajudar a generar-ne en el supòsit que no n'hi hagi prou), per acollir i dinamitzar, quan calgui, les experiències artístiques i pràctiques culturals de la comunitat i la seva relació amb els centres educatius.

IV. CANVIS ORGANITZATIUS, FUNCIONALS I CULTURALS DELS CENTRES

Canvis que són necessaris als centres per aprofundir en el procés de transformació educativa plantejat.

35. Tractar les arts com a **facilitadores de l'enfocament socioafectiu, intercultural i interseccional de l'acció educativa**. Fer-ho des de l'experiència artística que remou i commou les persones que l'experimenten, provocant la interrogació, a partir de la incorporació de més mirades possibles i desencadenant processos d'escolta i reflexió. **Fer-ne un paràmetre inexcusable del projecte educatiu de centre (PEC)**.

36. Incorporar l'ús de **totes les formes d'art** (arts escèniques –teatre, dansa i circ–, arts visuals, arts cinematogràfiques, audiovisuals i digitals, arquitectura, disseny, artesania) **com a eines educatives transversals, connectores de sabers, al servei de l'educació per competències**, també per compte de professorat i mestres d'altres perfils i especialitats. Propiciar també la **hibridació entre les arts**.

37. Assegurar la **presència de les arts en tots els nivells educatius** i amb càrrega curricular significativa. Tendir a un reequilibri en la temporalització de les àrees de formació, cap a una **equivalència entre ciències, humanitats i arts, a raó d'un 33 % cadascuna**.

38. Superar l'**actual jerarquització entre les arts** que posa unes arts per sobre de les altres, **que discrimina les arts escèniques** (teatre, dansa i circ) i **les arts audiovisuals-digitals** respecte de la música i les arts visuals, en tant que les **arts escèniques** inclouen **tècniques expressives i de gestió de les emocions** imprescindible en la formació integral de la persona; i les **arts audiovisuals-digitals** han esdevingut **noves eines creatives a l'abast de tothom** arran de la socialització de l'instrumental

que contenen els mòbils i els programaris lliures de muntatge audiovisual. Mentre no hi hagi un replantejament més estructural, **propiciar els processos d'incorporació d'aquestes arts en els espais curriculars de Música i d'Educació Física**, en el primer cas, **i d'Arts Visuals**, en el segon.

39. Aprofundir metodològicament el paper fonamental de les arts per treballar **l'expressivitat, la creativitat, l'autoreconeixement, la gestió de les emocions, el reconeixement i la inclusió de la diferència, la cohesió de grup, la motivació per als estudis...**

40. Definir i posar en calendari el **procés d'implantació transversal de la «la competència artística i cultural»**, promovent **models de màxims** en els centres educatius més predisposats, però també, i sobretot, **un model de mínims generalitzable**, que persegueixi l'imperatiu de la **universalització**.

41. Incorporar la figura del **mentor o mentora artístic de centre**, responsable de la **mediació entre docents i artistes**. És una **frontissa important que hauria d'integrar i harmonitzar la visió pedagògica i la visió artística**. Les **mentories** també haurien de nodrir i fer més extensiu el **treball en xarxa**, de cap a cap del territori. Una mateixa mentoria podria cobrir **diversos centres**. No seria una figura aïllada dins d'un sol centre, sinó que acumularia el coneixement actualitzat del treball de diversos centres alhora.

42. Evolucionar des **dels equips docents cap als equips educatius**, que incorporin professionals que treballen als centres (educadors i educadores socials, artistes...) i **augmentin hores de les seves jornades laborals destinades a la reflexió educativa i a la coordinació de projectes**.

43. Fer preceptiu el **desenvolupament de projectes artístics als centres educatius**, amb participació de les famílies i veïns i veïnes, **que transcendeixin a la comunitat** (barri, poble, ciutat) i que incorporin la dimensió reflexiva i de pensament crític en el seu desenvolupament.

44. A cada centre educatiu, hi **ha d'haver una persona que dediqui part del seu temps a fer de nexe del projecte artístic del centre**, que vetlli pel desplegament transversal de les arts i elabori propostes a partir del catàleg de recursos.

45. Assajar, promoure i adaptar experiències d'educació artística, desenvolupades en **diferents contextos socials i demogràfics**, vetllant per avançar cap a un **major equilibri territorial**. La combinació de variables en les aliances pot **donar lloc a una diversitat extraordinària de models**, amb una gran riquesa de possibilitats. En aquest sentit, ultra la necessitat d'establir models de referència, cal **donar joc a aquesta combinatòria oberta, que és font de noves troballes i de noves vies per assajar**.

46. Fer balanç i extreure conseqüències per al conjunt del sistema respecte de l'**experiència pilot de l'Institut Escola Artístic (IEA) Oriol Martorell**. El model IEA imparteix música i/o dansa en el decurs de tota l'educació primària i **integra l'educació secundària amb el grau professional de Dansa i/o el grau professional de Música**, ambdós dels 12 als 18 anys. Per causa de les edats, es tracta d'una modalitat de centre educatiu que **ha de ser de proximitat**. Atès que avui només n'hi ha un a Barcelona (IEA Oriol Martorell) i un altre que es limita a integrar el grau professional de Dansa i l'educació secundària (Conservatori Professional de Dansa de l'Institut del Teatre), **si els resultats del balanç ho aconsella, caldria preveure la implantació de centres equivalents en altres punts, amb un plantejament demogràfic i territorial equilibrat**.

47. Impulsar **la funció de centre cultural que el centre educatiu també ha de desenvolupar** en el seu territori, per la seva capacitat de programació cultural i de producció artística que pot i ha de desenvolupar. Aquest és un element de continuïtat entre el procés educatiu formal i la formació al llarg de la vida o la mateixa vida comunitària.

48. Preveure els mecanismes i vies que permetin **adequar l'estructura, l'organització i la distribució horària dels centres educatius** (dins el marc general establert) per **fer possible projectes educatius que incorporin les arts, els agents artístics, els espais de coordinació i reflexió compartits, etc.**

49. Fer preceptiu, per part dels **equipaments, festivals i les entitats culturals finançades o cofinançades amb fons públics**, incorporar **un servei educatiu**, que establi aliances amb centres educatius i amb agents del territori (desenvolupament cultural comunitari). Cal distingir entre **dos nivells de compromís**:

a. **Aliances intensives** entre un centre o agent artísticocultural i determinats centres educatius. Tot i que la dimensió de proximitat territorial no ha de ser la variable principal, sí que cal tenir-la present a l'hora de plantejar aquestes relacions. També cal tenir present com l'aliança repercuteix mútuament i genera **una relació de col·laboració i d'influència recíproca entre l'equipament cultural i el centre educatiu**, entre els respectius projectes.

b. **Referent general**, amb producció de recursos pedagògics, relatiu al llenguatge artístic que li és propi.

V. SEGUIMENT, CONEIXEMENT I RECERCA

Seguiment del procés post-Fòrum, sistematització del coneixement disponible i impuls de la recerca en el camp de la pedagogia de les arts referida als diversos nivells de l'educació.

50. Crear un **Observatori de les Arts a l'Educació**, amb les funcions següents:

- Conformar un **banc d'informació especialitzada** a nivell nacional, estatal i internacional.
- **Fixar el coneixement** referit a les arts i la creació dins de l'educació.
- **Assessorar els centres educatius** (escoles i instituts).
- Fer un **seguiment-balanç d'experiències pilot** innovadores.
- Impulsar la **recerca en educació artística**.
- **Completar i actualitzar permanentment la cartografia** (iniciada en el marc del Fòrum) de centres educatius que incorporin les arts com a eix important del seu PEC i d'agents socials generadors de recursos pedagògicartístics per als centres educatius. És la manera de fer emergir tot el que existeix, de fer visible la gran diversitat de models assajats, massa sovint invisibles, i que conté, probablement, intuïcions i pistes que podrien ser de gran utilitat general. És una tasca que només pot desenvolupar-se i completar-se degudament **mitjançant la implicació en primera instància del Departament d'Educació i el Departament de Cultura**.
- Orientar i impulsar la **producció de recursos pedagògics**.
- Desenvolupar **metodologies de pedagogia artística que integrin les diverses arts**.
- Crear **una web que aplegui tota aquesta informació i que esdevingui la referència del professorat per trobar els recursos pedagògics necessaris**.

51. Establir una **central de serveis i una comunicació en línia amb els centres educatius** interessats que permeti trencar isolaments i compartir coneixements, reflexions, experiències, recursos artísticopedagògics... Cal **interrelacionar especialment els projectes que es deuen a un mateix model**, de manera que puguin avançar a partir de l'experiència conjunta acumulada.

52. Establir col·laboracions **entre universitats i centres d'ensenyaments artístics superiors**, per desenvolupar un **programa de recerca** sobre els processos d'innovació pedagògica relatius a les arts dins d'escoles i instituts, amb la finalitat d'objectivar-los i que se'n pugui mesurar l'impacte, treure'n conclusions i consolidar i estendre'n el coneixement derivat.

53. Incorporar la pedagogia de les arts al programa de **recerca mancomunada entre les diverses arts** que impulsa el **Campus de les Arts** de la Universitat de Barcelona, en conveni amb les escoles superiors artístiques i amb les altres universitats.

54. Les universitats que contemplen la formació dels docents prioritzen la recerca teòrica per sobre de la recerca que es basa en l'experimentació a l'aula. Cal invertir aquesta tendència. La innovació pedagògica necessita **la recerca aplicada als projectes i experiències concrets**, capaç d'avaluar-ne els **efectes**, de fixar el **coneixement** que se'n desprèn i de promoure'n la **transferència**.

55. Donar continuïtat al **Consell Rector del Fòrum de les Arts a l'Educació**, amb una comissió permanent que desenvolupi les funcions següents:

- Impulsar **les recomanacions** del Fòrum, obrint **processos d'acord amb les administracions i entre elles**.
- Fer el **seguiment dels compromisos adoptats per les administracions** en el Fòrum.
- **Convocar el Fòrum de les Arts a l'Educació cada dos anys** per tal de posar en comú les evolucions i les correccions de rumb necessàries.
- Convocar aquells **altres mecanismes d'aprofundiment** que pugin resultar necessaris.

56. Completar l'ordenació dels **ensenyaments artístics superiors** dins dels paràmetres de l'**Espai Europeu d'Educació Superior**, tot preservant les condicions imprescindibles («l'ecosistema») que exigeix la naturalesa d'aquests ensenyaments i, d'aquesta manera, **dotar-los de capacitat de recerca, per poder desenvolupar-la especialment en matèria de pedagogia de les arts a tots els nivells educatius**.

57. Crear **cicles formatius de grau mitjà i superior** que siguin vies de **professionalització artística i en les tècniques de les arts**. Mentre no se n'assoleixi el reconeixement corresponent a nivell estatal, crear **títols propis de la Generalitat** que responguin a sortides professionals reals i que disposin de currículums rigorosament elaborats, com ja ha succeït en el cas dels CGS de Tècniques d'Actuació, CGM i CGS d'Arts del Circ, CGM de Tècniques de Dansa Urbana, CGS d'Il·luminació per a les Arts Escèniques, CGS de Maquinari Escènic i CGS de So per a les Arts Escèniques.

VI. COOPERACIÓ ENTRE LES ADMINISTRACIONS

Articulació del sistema educatiu-cultural en el conjunt del país, amb criteris d'equilibri territorial, a partir de l'acord de cooperació entre les diverses administracions, cadascuna dins del seu marc competencial.

58. Constituir una **taula de treball de les diferents administracions i departaments** per tal de posar en consideració, programar en el temps i impulsar el desplegament d'aquestes recomanacions.

59. Acordar, entre les administracions, les funcions que haurien de correspondre a cadascuna per tal d'articular la **cruïlla arts/educació a nivell nacional**, a partir de les **funcions genèriques** que són pròpies de cada administració:

• Govern:

- a) Planejar, establir estàndards, contribuir a la inversió i a la despesa corrent dels serveis bàsics per a la ciutadania, quan es tracta de serveis estesos en el territori, que han de conformar plans o xarxes nacionals.
- b) Coordinar les altres administracions en allò en què cal que cooperin al servei d'objectius compartits, cadascuna des del seu marc competencial o amb les funcions acordades.

• Ajuntaments:

- a) Proveir els serveis ciutadans que la llei els assigna (biblioteques de lectura pública) o que les necessitats de la ciutadania els mouen a assumir, en el marc d'un acord nacional amb el Govern que contempli les funcions de planejament, coordinació i suport econòmic que li pertocuen.

• Diputacions:

- a) Donar suport als ajuntaments en el desenvolupament de les seves funcions, mitjançant formes diverses, econòmiques i/o en espècies, particularment de gestió en xarxa dels serveis municipals, a fi de generar economies d'escala i sinergies de conjunt.

- b) Coordinar les actuacions interadministratives dins de la seva demarcació.

• Consell Comarcal:

- a) Impulsar programes mancomunats entre els ajuntaments que el conformen, a la mida de les prioritats de cada territori.

A partir d'aquestes funcions genèriques i prenent com a referència el Sistema de Lectura Pública, vet aquí **una primera aproximació a les funcions que podrien correspondre a cada administració en la cruïlla arts/educació:**

• Govern:

- a) **Programa interdepartamental** de Govern, **integrat pels departaments d'Educació, de Cultura i de Recerca i Universitats**, orientat a l'impuls de la **innovació educativa basada en les arts**, a les **Escoles Locals de les Arts** i a l'actualització de la **formació de formadors**.
- b) Planejament nacional d'equipaments: **pla i xarxa nacional de la cruïlla arts/educació i, en particular, referit a les Escoles Locals de les Arts**, públiques i convingudes, amb habilitació d'edificis i establiment de condicions i estàndards del servei per a la seva autorització.
- c) Establir un programa que impulsi processos de **posada a punt de la multitud de petites escoles locals existents**, de música, dansa, art dramàtic, etc., que tenen una qualitat contrastable i que no estan reconegudes perquè resten ancorades en equipaments i situacions precàries. Facilitar així la consolidació d'agents creatius útils per a les aliances amb els centres educatius, a més de ser-ho per a la formació al llarg de la vida.
- d) **Impuls d'un acord entre totes les administracions** per mitjà del qual cadascuna assumeixi les funcions que li corresponguin segons el seu marc competencial i de manera que engranin entre elles, contribuint a un mateix objectiu d'interès general. Funcionament convingut: l'**Ajuntament**, amb el suport en xarxa de la **Diputació** (xarxa regional) i amb el planejament i el suport del **Govern** (xarxa nacional).

• Ajuntaments:

- a) **Actuació integrada** de les àrees **d'Educació i de Cultura**.
- b) Programa d'**impuls de la innovació educativa basada en les arts**.
- c) Impuls de les **Escoles Locals de les Arts**, cridades a constituir una peça clau per al desenvolupament de les **arts dins de l'educació obligatòria** i un lloc de l'**educació artística en franja fora escola i al llarg de la vida**.
- d) **Mediació entre agents** locals intervinents. Desenvolupament de programes que promoguin la vinculació entre centres/agents culturals i centres educatius.
- e) **Seguiment** de projectes.

• **Diputacions:**

- a) Desenvolupament d'eines per fomentar la **implementació de les arts a l'educació en el conjunt del territori** i propiciar les **aliances entre ajuntaments, agents educatius i agents culturals**. Creació de **taules de treball** entre ens locals i agents educatius i culturals per idear i fomentar col·laboracions i sinergies de conjunt.
- b) **Gestió de la xarxa regional** de serveis mancomunats de les **Escoles Locals de les Arts** i en favor dels projectes d'**innovació pedagògica basats en les arts**.
- c) **Catàleg de recursos pedagògics en el territori**, amb els ajuts corresponents.

• **Consell Comarcal:**

- a) Impulsar **programes mancomunats arts/educació** entre els municipis de la comarca.

60.Elaborar, a partir de l'esmentat acord entre les administracions, un **Pla Nacional de les Arts i l'Educació**, que abasti les **arts dins de l'escola i l'institut**, les **arts fora de l'horari lectiu** (tardes, caps de setmana, vacances) i les **arts al llarg de la vida**. Superar les inèrcies centralitzadores i **articular el sistema artisticoeducatiu en el conjunt del territori**, establint **nodes de zona** que donin cobertura també als municipis petits i al món rural, així com **dinàmiques estructurals** d'interacció horitzontal i local/nacional/local. Això ha de permetre la **contextualització social** de les estratègies, **guanyant en equitat i en eficiència**. Es configura com una peça clau al respecte de la figura de l'**Escola Local de les Arts**, un servei local bàsic que hauria de desplegar les tres facetes esmentades i hauria de fer-ho de cap a cap del territori, raó per la qual hauria de considerar-se també, en el seu conjunt, **un servei de dimensió nacional** (com el Sistema de Lectura Pública). Hauria de ser aquest un servei artisticoeducatiu essencial, en aliança amb escoles i instituts, per a la materialització del **dret de la ciutadania a l'art i a la cultura**. Fins ara, aquesta figura ha proliferat, **com a servei de titularitat municipal o com a servei públic convingut al voltant d'una iniciativa social**, sobretot en els camps de la **música** i de la **dansa** (xarxa d'**escoles de música** i xarxa d'**escoles de dansa**) i també, en nombre menor, en els camps de les **arts visuals**, del **teatre i el circ** i de les **arts cinematogràfiques, audiovisuals i digitals**. No cal dir que, pel que fa a l'aliança amb els centres educatius de primària i de secundària, hi ha altres **entitats comunitàries que podrien desenvolupar una funció aproximada** (centres de formació professional artística, museus-centres de les arts, tallerisme artístic de cases de cultura i altres equipaments, etc.). Cal ressenyar, d'altra banda, que algunes escoles de música han desenvolupat per si mateixes una evolució cap a la figura de «**centre de les arts**», obrint-se a les altres arts, particularment a les arts escèniques.

61. En aquest sentit, cal partir d'un precedent important: **el conveni marc signat l'any 1993 i millorat el 2008, entre el Govern i les associacions representatives dels ajuntaments –la Federació de Municipis de Catalunya (FMC) i l'Associació Catalana de Municipis (ACM)–**, referit a les **escoles de música**, per mitjà del qual el Govern aportava fins a **600 euros per alumne i any** i que, amb els efectes de la crisi i de les polítiques consegüents, va anar davallant fins a les quotes actuals, al voltant d'una mitjana de **130 euros per alumne i any**. Cal dir que aquesta disminució va anar finalment acompanyada d'una millora important en el procediment emprat, que va introduir valoracions-incentius referits al nombre de població atesa, a les facilitats donades a les famílies de rendes més baixes, a la projecció social i a l'eficiència. Encara no s'ha produït, però, la recuperació de les xifres convingudes i signades. Les **escoles de dansa**, al seu torn, van patir un procés equivalent, a partir d'unes aportacions inicials menors: **80 euros per alumne i any**.

62. Assajar i fixar **un model de mínims generalitzable**, adaptat a **tres àmbits territorials** diferenciats: **municipi mitjà, barri o districte de municipi gran i agrupacions zonals de municipis petits**. Promoure **una experiència pilot per a cada un**

d'aquests àmbits territorials, en una **actuació integrada de totes les administracions**, posant en joc **totes les escoles i instituts existents**, així com tots els **agents artístics i culturals** mobilitzables. Aquestes experiències pilot haurien de permetre **ajustar diagnòstics i objectius**, delimitar obstacles, **madurar mètodes** d'interrelació, **avaluar els recursos necessaris**, etc., de cara a **una política combinada, que no apunti tan sols a propiciar models de màxims** que sempre resulten d'aplicació selectiva, **sinó també a dissenyar i promoure un model de mínims que sigui progressivament universalitzable**.

63. Creació d'un **programa interdepartamental d'educació artística** (que inclogui el ja esmentat per a la innovació educativa), integrat pels departaments d'Educació, de Cultura i d'Universitats i que engrani les polítiques respectives cap a objectius compartits.

Polítiques referides a:

- Les arts a l'**educació obligatòria**
- Els ensenyaments artístics i la formació artística **al llarg de la vida**
- L'ordenació dels **ensenyaments artístics superiors** (via LOU-LOSU i/o via LOE-LOMLOE)
- La **formació de formadors**

COMPROMISOS DE LES ADMINISTRACIONS

A LA CLOENDA DEL FÒRUM

- «Assumim el compromís de crear un espai de coneixement i assessorament de bones pràctiques dels ajuntaments i d'experiències inspiradores alineades amb les recomanacions sorgides del Primer Fòrum de les Arts a l'Educació.

En aquest espai, hi participaran les diverses administracions locals: les diputacions i les entitats municipalistes, en representació dels ajuntaments i dels consells comarcals de Catalunya.»

- » Associació Catalana de Municipis (ACM)
- » Federació de Municipis de Catalunya (FMC)
- » Diputació de Barcelona
- » Diputació de Girona
- » Diputació de Lleida
- » Diputació de Tarragona

- «El Departament d'Educació, el Departament de Recerca i Universitats i el Departament de Cultura del Govern de la Generalitat celebrem el treball realitzat per aquest Fòrum de les Arts a l'Educació, rebem amb especial interès les recomanacions que n'han sorgit i ens comprometem a constituir un grup de treball permanent amb representació dels tres departaments per a la coordinació i la integració d'actuacions per a l'abordatge de la presència de les arts i la cultura en l'educació.

Comprometem aquest grup a treballar les següents iniciatives:

1. Concretar programes de promoció de les arts en l'educació obligatòria. En aquesta comissió es treballaran, entre d'altres, possibles mesures relacionades amb la formació de formadors, l'impuls de nous programes per incorporar les arts en la resta de matèries i en les hores de gestió autònoma dels centres, i per promoure la col·laboració entre agents culturals del territori i els centres educatius, de manera homogènia a nivell territorial i social.

2. Detectar, concentrar i difondre experiències d'èxit que promoguin les arts en centres educatius i estendre-les a la resta de centres. Han de ser programes que treballin les arts proposats tant per centres educatius com pel món artístic i cultural. L'objectiu concret ha de ser facilitar l'accés a bones pràctiques i impulsar materials, actes i capacitacions per a l'extensió de les iniciatives d'èxit.

3. Impulsar l'ordenació dels ensenyaments artístics superiors dins el sistema universitari de Catalunya.

4. Aprofitar la feina d'identificació i concentració d'informació i iniciatives per a la posada en marxa d'un observatori de les arts a l'educació que permeti l'accés a una visió general i de sistema dels ensenyaments artístics en totes les etapes educatives, tant en l'àmbit formal com el no formal.

I agraïnt un cop més el treball realitzat pel consell rector del Fòrum de les Arts a l'Educació restem a la disposició de la comissió permanent per tot allò que cregui convenient, esperant poder contribuir en la segona edició d'aquest Fòrum.

Gràcies també a totes aquelles persones que heu contribuït a omplir de contingut imprescindible aquestes dues jornades.»

- » Departament d'Educació del Govern de la Generalitat de Catalunya
- » Departament de Cultura del Govern de la Generalitat de Catalunya
- » Departament de Recerca i Universitats del Govern de la Generalitat de Catalunya

Generalitat
de Catalunya

Co NCA

Consell Nacional
de la Cultura i de les Arts

#CartaArtsEducació

